

arkus

Elina Backman

KEĎ
ZOMRIE
KRÁĽ

Elina Backman

**KEĎ
ZOMRIE
KRÁĽ**

VYDAVATEĽSTVO
ARKUS

Original title: KUN KUNINGAS KUOLEE

Copyright © Elina Backman, 2020
Original edition published by Otava, 2020

Slovak edition © 2021 ARKUS vydavateľstvo, s.r.o.
Translation © 2021 Andrej Števko
Cover design © 2021 Richard Mečír

Slovak edition published by agreement with Elina Backman and
Elina Ahlback Literary Agency, Helsinki, Finland.

Z fínskeho originálu Kun kuningas kuolee,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Kustannusosakeyhtiö Otava, 2020,
preložil Andrej Števko.
Redigovala Jela Mlčochová.
Obálku navrhol Richard Mečír.
Vydal ARKUS vydavateľstvo, s.r.o., Senica, v roku 2021
ako svoju 470. publikáciu.
Prvé vydanie.

This work has been published with the financial assistance of
FILI – Finnish Literature Exchange
Toto dielo bolo vydané s finančnou podporou
FILI – Finnish Literature Exchange

Aktuálny zoznam našich publikácií s možnosťou objednávok
nájdete na internetovej adrese: www.vydarkus.eu

ISBN 978-80-8103-117-5

„Taká krásna je zem
Také vysoké je nebo
Vtáčou piesňou znie
Rozkvitnuté úbočie
A hukot tienistých vôd
Ten hukot tienistých vôd“

KARI RYDMAN

„I could never climb those mountains, I could never be
sleeping safely under the same stars as Timothy
Into the wilderness, away from the loneliness

You walked with the foxes dancing 'round your feet
They followed you to the last sleep

You walked with the foxes dancing 'round your feet
They followed you into your dreams
And they followed you...
Into the wilderness, away from the loneliness.“

PIESEŇ SKUPINY BURNING HEARTS
„INTO THE WILDERNESS“
SLOVÁ: JESSIKA NEUMAN
HUDBA: HENRY NEUMAN

„Nemý trol nás desí viac než ten, ktorý kričí a poskakuje.“
ALEKSIS KIVI

VÍLY PEREJÍ

Hartola 1989

Sú Vily perejí. Skáču do vody nadránom, keď drozdy začínajú štebotať. Keď je zem mokrá a hlina kyprá. Hustá hmla sa vznáša nad stmavnutou vodou a vytvára tak magickú sceneriu. Naskakuje z toho husia koža. Zhodia zo seba šaty, brodia sa stredom rieky a znehybnajú, aby si ich voda vzala so sebou. Najprv voda, potom hmla. Pijú čarovný nápoj z misiek z kôry, vždy na tom istom kameni, vždy rovnaké množstvo. Potom perejám niečo darujú. Rieka si žiada svoje. Čosi, čo môže stiahnuť do hlbín. Svoje duše, svoju čistotu, svoje skryté tajomstvá. Keď je obeta dokonaná, tancujú a čakajú. Očakávajú silnejúce hrmenie prúdu, mohutnejšie víry. Čakajú, až pociťia na koži chladnú hmlu, krásu, ktorú nemožno vidieť očami ani počuť ušami, len cítiť. Pijú z prúdu, počúvajú spev prírody, dýchajú viac zhlboka než kedykoľvek na suchej zemi. Cítia, že sa očisťujú. Chichocú sa, pretože toto je ich tajomstvo. Čakajú, hoci ich čakanie je márne. Dúfajú, lebo dúfanie nikdy nie je zbytočné. Odchádzajú až vtedy, keď sa noc definitívne skončí, keď sa šero mení na zlatistý úsvit. Vtedy odchádzajú a cítia sa naplnené. Sú Vily perejí.

HARTOLA

September 1989

Harri Valkama bol v obchode prvým zákazníkom. Ako obyčajne si v oddelení pečiva vzal ražný bochnik, v mliečnych výrobkoch mlieko balené v červenej škatuli a z mäsových produktov dvadsať dekagramov suchej salámy. Rutinná záležitosť. Veci na rybačku, skoré ráno a radostné očakávanie. Než prešiel k pokladni a začal vykladať svoj nákup na pokladničný pás, prebehol očami po čerstvých titulkoch v novinách.

„Na ryby?“ spýtala sa predavačka.

„Na ryby, pravdaže,“ odpovedal Harri a navyknutými pohybmi ukladal nákup priamo do chladiacej tašky.

„Chcete blok?“ pokračovala predavačka.

„Jedine ak je na ňom vaše číslo, slečna,“ odvetil Harri a žmurkol. Vtipkovanie s pokladničkou patrilo k bežným zvykom a tvorilo súčasť svetlej stránky dňa. Čoskoro si takto získal povest' bodrého vtipkára.

Bolo 7.10, keď naštartoval auto a vyrazil k rieke Tainionvirta. Belavé príjemné ráno akoby už predznamenávalo horúci deň. Harri nechal auto na kraji cesty a zvyšok trasy k rieke šiel pešo. V jednej ruke držal jedlo a stoličku, v druhej udicu a ostatné rybárske náčinie. Zastal na známom mieste a zhlboka sa nadýchol. Postavil stoličku, vedľa nej položil tašku s jedlom a otvoril škatuľku s príslušenstvom. Tichým a pokojným, sebe vlastným štýlom, vybral jednu z obľúbených návnad a vložil do nej všetky svoje očakávania. Hodiny ukazovali pol ôsmej, keď návnada prvý raz dopadla do vody. Bol začiatok jesene a slnečné lúče sa už predierali pomedzi stromy. Podľa rybárskeho kalendára to mal byť nepochybné priaznivý deň na lov.

Vzduch bol nasýtený hlinou a vôňou končiaceho sa obdobia kvitnutia. Sláviky, ktoré na začiatku leta bláznivo štebotali, už pred nejakým časom stíchli a hoci dnes malo byť teplejšie, než býva o tomto čase, všetko sa už

nieslo v jesennom podtóne. Harri mal rád rána, zvlášť to, že sa príroda zobúdzza do nového dňa spolu s ním. Že môže byť skutočne sám.

Napriek očakávaniam nezaberala žiadna ryba. Harri zamyslene hľadel na vodné víry v perejách, keď zrazu uvidel niečo výnimočné. Obďaleč sa vo vode čosi pohojďovalo. Bola to azda mŕtvola jeleňa alebo nejakého iného veľkého zvieratá? Čím dlhšie sa pozeral na vodu, tým viac sa v ňom prebúdzala a rástla zvedavosť. Oprel udicu o blízku brezu a rozvážne sa vydal po brehu na miesto, odkiaľ by mal lepší výhľad.

Len čo sa dostal bližšie, zastal. Teraz už videl zreteľnejšie, čo pritiahlo jeho pozornosť. Harri otrasene hľadel na predmet, ktorý akoby ho volal k sebe. Biele končatiny, čierne šaty, ktorých tenký lem sa vznášal na vodnej hladine. Človek. Keď si konečne uvedomil, čo je to pri brehu, klesol na kolená. Na vode pred ním ležalo biele, smrteľne stuhnuté telo. Zachytilo sa o korene pod brehom, takže prúd ho nemohol unášať ďalej. Mŕtve telo sa zľahka pohojďovalo v pomaly tečúcej vode. Mladé dievča. Ležalo v tmavej vode na bruchu, s tvárou nadol, takže Harri ju, našťastie, nevidel. Očami však aj proti svojej vôli rozoznával detaily. Načierne nalakované nechty, kovový opasok, čierne šaty, bosé nohy. Vlasy pripomínali pospletané riasy.

Život je nespravodlivý, bola prvá myšlienka, ktorá sa mu vynorila v mysli. Zavrel oči, ale ten pohľad sa mu už vryl do pamäti. Harri Valkama sa už pred rokmi odnaučil používať hrubé slová, no tie sa teraz vrátili ako zúrivé osy. Aké nespravodlivé, že život niekoho takého mladého sa len tak uprostred všetkého skončil. Kurva doriti aj s tým, čo práve videl. Keď platil mestu za rybárske povolenie, nikdy by mu nenapadlo, že raz vyloví z perejí telo. Zrazu sa mu zdalo, že ho príroda oklamala. Tá myšlienka mu postupne prenikala do podvedomia. Odrazu videl, že krása začínajúcej jesene, ktorá ho obklopovala, bola len obyčajný klam, ilúzia. Proti svojej vôli stál uprostred odporného a zvráteného predstavenia. Predstavenia, pri ktorom sa nečakane rozpadli kulisy a odhalili tak zlo a krutú smrť. Harri Valkama sa zapotácal, keď vstával zo zeme, a už, beztak zadychčaný, sa rozbehol k autu. Mal by sa dostať niekam, odkiaľ môže zavolať políciu. Čo najskôr:

PRVÁ ČASŤ

Streda, 12. júna 2019, Helsinki

Ked' Saana prvýkrát otvorí oči, celá miestnosť sa hojdá a krúti. Radšej ich hneď zase zavrie a rýchlo upadne do ľahkého, plytkého spánku. O dve hodiny neskôr sa prebúdzajú celá spotená. Je už pol jedenástej. Saana na chvíľu vstane, vypije pohár pomarančového džúsu, zájde na toaletu, ale nakoniec sa rozhodne ešte nakrátko sa vrátiť do postele. Keď sa konečne prebudí poriadne, sú už tri hodiny. Miestnosť sa už nekrúti tak ako ráno. Škvŕka jej v bruchu. Saana naposledy jedla pred trinástimi hodinami, a to len slané arašidy v bare.

Čas pre ňu teraz nehrá žiadnu rolu. Nikto ju nikde nečaká. Nikto ju nepotrebuje. Ale hlad je úplne iná vec. A tak si v prvý deň, keď nemá nič na práci, objedná donáškovú pizzu z reštaurácie Woltilla. Jedlo dorazí a Saana, hoci sa hanbí za svoj zúbožený stav, v pokrčenom tričku otvorí dvere poslíčkovi tmavej pleti. Ten jej energicky podá liter a pol koly a pod ňou ešte teplú pizzu.

Saana po zvyšok dňa blúdi očami od škatule s pizzou k obrazovke notebooku a späť. Hltá filmy a povzbudivú pizzu Margherita. Práve vysielajú *The Killing*. Druhá séria, tretia epizóda. Dobrý a návykový seriál, hoci trochu temný. Saana pozerá všetky diely druhej série za sebou. Teší sa, že práve našla zaujímavý program. Čakajú ju takmer dve série skutočných detektívnych príbehov. *Lindenová a Holder*. *Lindenovej svetre*, ostrý dôvtip a upršaný Seattle. Saana mala vždy rada detektívne seriály, aj keď ju znervózňujú. Až príliš podporujú predstavivosť. Je závislá aj na true crime podcastoch, hoci jej z nich niekedy býva úzko. Preto je dlhodobo jej obľúbeným programom a bezpečným prístavom kriminálnych príbehov klasika *Hercule Poirot*. Seriál, pri ktorom sa ocitne v celkom inom svete. Aké príjemné je ponoriť sa do sveta starého Anglicka a sledovať život vyššej triedy, ktorá usporadúvala honosné večere v hoteloch a rezidenciách, trávila čas na posedeniach, poľovačkách či prechádzkach po záhrade. Poirot má z toho, čo dosiaľ pozerala, najlepšíu atmosféru. Vraždy sa stávajú často, no Poirot všetky vyrieši.

Divák môže len vychutnávať obrazy krajiny a atmosféry v rezidenciách a podľa svojich najlepších schopností lúštiť ponúkané indície, aby zistil, kto by tentoraz mohol byť vrah. Bohužiaľ, Saana už všetky diely Poirota niekoľkokrát videla. Pamätá si alebo odhaduje, kto je v ktorej časti vrahom. The Killing je oveľa návykovejší. Vždy niečo nové a na celkom inej úrovni.

Saana zastaví program, aby si odskočila na toaletu. Cestou pomedzi závesy v obývačke letmo vykukne na ulicu. Vonku to vyzerá na pekné slnečné počasie. Brezy, ktoré vidí z okna, sú už celé zelené. Aj tento rok ju prekvapilo, ako v lete všetko zaplavila zeleň. Celú jar sedela v kancelárii a horúčkovo písala na počítači online správy, ktoré užívatelia doslova hltajú. Počas roka jej obrazovku zaplnila smrť Davida Bowieho, vírus zika, ako aj mnohé malé a nedôležité klebety zo spoločnosti.

Päť cvikov, s ktorými získate kondíciu ešte pred letom.

Zriedkavé perly: Desť nedocenených turistických lokalít v Európe.

Reportérka týždeň cvičila tri minúty denne plank – šokujúci výsledok!

Črevá sú druhý mozog – päť faktov o činnosti tráviacej sústavy.

Zjednodušte si život – pätnásťminútové recepty na celý týždeň pre celú rodinu!

Saana to pobaví. Celú jar pripravovala jednoduché recepty, no ani raz podľa nich nevarila. Na plank si našla čas len počas jedného testovacieho týždňa. Naozaj celú jar len pracovala. Počítala znaky a slová, stresovala sa kvôli termínom, sedela za počítačom a v práci trčala niekedy aj do neskorej noci. Po robote bola taká zničená, že dokázala len ležať na posteli a pozerat' program na Netflixu alebo stanici HBO Nordic. Dokonca aj bežné domáce práce ako platenie účtov, vysávanie či príprava jedla sa jej po pracovnom dni zdali nezvládnuteľné. Sivé chumáče prachu sú po celej dlážke a poštovú schránku pravidelne plnia upomienky. Je toto normálne? zamýšľala sa Saana, keď si vkladá do úst ďalší kúsok pizze. Všetci ľudia, ktorých pozná, sa zrejme cítia nejako podobne: všetci majú kopu práce a neustály zhon. Aký zhon a kvôli čomu? Má pocit, akoby jej priatelia povyšovali zhon na niečo obzvlášť úžasné. Všetci pracujú s vypätím síl, a napriek tomu si stihnú ísť zacvičiť. A nikto z nich sa nesťažuje na únavu alebo vyčerpanosť. Niekedy po večeroch, keď sa svieti už len v niektorých častiach kancelárie, hľadá Saana nepozorovane na Googli informácie o príznakoch vyčerpania z práce, a všetko, čo nachádza, presne vystihuje jej stav: *Silná únava, sklon k cynizmu a pokles*

pracovného sebedomia. Celú jar sedí s pohľadom natoľko upretým na obrazovku, že ani nezaregistruje, ako sa s prichádzajúcim letom zmenila príroda. Najskôr len piesok, ktorý sa objavil pod snehom, neskôr pár osamelých sťahovavých vtákov a šafrany. Potom však naraz všetko – začiatok leta. Brezy obsypané listami, sláviky a ľudia v tričkách.

Saana sa po príchode z toalety vráti k oknu. Aký je dnes deň? Streda. V utorok bola teda naozaj vonku až do svitania. Na rozlúčkovom večierku sa spolu s ňou zúčastnilo len niekoľko ľudí, ale o to viac vypili.

Silné štebotanie drozda zo stromu na dvore dolieha do izby. Saana sa rozhodne zatvorí okno, aby veselá vtáčia pieseň nekazila smradľavú a ponurú atmosféru po opici. *The Killing*, upršaný Seattle, pizza, únava a nevoľnosť. Jej komfortná zóna. Je skutočne hlúpe pozeráť v takom stave napínavú detektívku, kde sú vrahovia a mŕtvoly. Napriek tomu nemá na výber. Saana jednoducho miluje *The Killing*. Tento program jej pomáha cítiť sa domácky. Keď ho pozerá, už nie je sama. Na pozadí priam návykového deja sa zbavuje neurčitých sklúčujúcich myšlienok.

Saana si opäť berie kúsok pizze. Už posledný. Pravdepodobne už zjedla vyše tisícpäťsto kalórií. Z mastnej pizze ju smädí, ale aspoň sa jej už pred očami nekrúti celá miestnosť. Leží na posteli so žalúdkom plným pizze a premýšľa, že všetko je v podstate fajn. Odhliadnuc od toho, že sa jarná únava zmenila najprv na poplašné správy o personálnych zmenách a neskôr na ešte horšie zvesti, život ide vcelku dobre. A všetko sa nakoniec vyrieši.

Obzrie sa na zbalené kufre v predsieni a na zvyšok večera si už definitívne ľahne na posteľ. Ráno by mala na celé leto odísť z mesta. Už žiadna opica, ale šport a meditácia. Pohyb vonku a k tomu smoothie so zeleným jačmeňom. Všetko veci, ktoré ľudia robia počas úplne obyčajných dní. Ale dnes: vôbec nič. Položí si hlavu na vankúš a pod dekou, ktorú si vzala so sebou z baru, si spokojne pustí ešte jednu epizódu seriálu na Netflixe. Nová epizóda v jej živote by sa mala začať až zajtra.

Jemné trasenie rúk a pálenie záhy po tom, ako zjedla celú pizzu, jej ešte aj ďalšie ráno pripomínajú, že mala opicu. Úplné vytriezvenie zvyčajne trvá deň až dva. Deň prvý: spánková deprivácia, odbúravanie alkoholu z organizmu a jeho nahrádzanie pizzou a sladkosťami. Deň druhý: odbúravanie tuku, soli a nadmerného množstva cukru z organizmu, opuchy a prechodný úpadok nálady. Lútosť. Prespala celý deň, ktorý jej narušil bežný spánkový cyklus. Delírium. Nakoniec hnev: takúto opicu

už nikdy viac. A potom: deň tretí. Všetko zabudnuté, všetko odpustené. Nový život, nové predsavzatia, pokora a zotavenie sa. Ilúzia o tom, že víno by ju už nikdy nemalo zaujímať. Deň siedmy: smäd.

Saana stojí v kuchyni so šálkou kávy v ruke a pozerá sa von. Dnes bude opäť znášať slnečné svetlo a spev vtákov. Vezme z kuchynského stola iPad, zadá do Googlu Hartola a klikne na oficiálne stránky mesta. Hartola, jediné kráľovstvo vo Fínsku, píše sa na stránke. Saane to pripadá smiešne, no titulok je myslený vážne. Hartola nazýva sama seba kráľovstvom a prezentačné video pod názvom „Kráľovstvo Hartola“ sa dá nájsť aj na Youtube. Saana spustí video. Rozhodne nie suchým štýlom nahratý klip lokálneho marketingu predstavuje výhody bývania v Hartole. Na videu je šťastná žena, ktorá rozpráva o tom, ako si po presťahovaní do Hartoly kládla otázku, či v obchode dostane kozí syr. Nuž, dostane? O tom sa už vo videu nehovorí. Saana nemôže povedať, že by nikdy nerozmýšľala o možnosti zohnať v lete rukolu alebo syr Pecorino. Nakoniec si na Google mape zistí presnú vzdialenosť. Najrýchlejšou cestou je to z Vallily do Hartoly stosedemdesiatdeväť kilometrov. Tak ďaleko by sa dostala od svojej ustálenej rutiny. Tak ďaleko od stresujúcej jari, vyhorenia a neistoty. Snažila by sa len nemyslieť na jeseň. Ujde sama pred sebou stosedemdesiatdeväť kilometrov a spraví si v živote prestávku. Nepredĺžená pracovná zmluva jej umožní oddychovať na mieste, kde sa vždy cítila dobre.

Saana vypne iPad a odloží ho do vnútorného vrečka v ruksaku. Práve začína sloboda. Zhasne svetlá v byte, presvedčí sa, že vypla kávovar, odstavila vodu na práčke, zavrela okná, vyprázdnila chladničku a všetko pripravila na tie dva mesiace, keď bude preč. Izbové rastliny už pred časom vyhynuli, keď ich umučila nedostatočným polievaním. Keďže býva sama, nemá z toho koho obviňovať. Vyvelecie na chodbu dva veľké kufre a zavrie dvere bytu. Na schodisku vníma rôzne zápachy z domácností. Práve teraz napríklad niekto zo susedov chystá na obed mleté mäso. Saana napchá veľké nepraktické kufre do malého výťahu a netrpezlivo sleduje ubiehajúce poschodia. Výťah čoskoro s cinknutím zastane na prízemí, Saana potiahne ťažkú vŕzgajúcu bezpečnostnú mrežu a potom potlačí dvere výťahu, aby sa dostala von. Je práve 11.20. Bez problémov stihne autobus o dvanástej.

Vodič autobusu víta cestujúcich hlbokým pomalým hlasom. Trasa vedie cez Lahti a Heinolu do Jyväskylä. Saana vždy rada cestovala

autobusom. Tešilo ju, že nemusí sama šoférovať. Môže jednoducho spať, čítať si alebo sledovať meniacu sa krajinu, byť sama so svojimi myšlienkami. Zbohom, Helsinki, nebude mi za vami smutno.

Keď sa blížila k Lahti, vytiahne z kabelky malý poznámkový blok a začne si písať zoznam.

Leto v Hartole, hlavné body:

- Užívať si
- Oddychovať
- Žiadne cigarety (prípadne pár potiahnutí k poháru vína či piva)
- Žiadne pivo (zbytočne dráždi žalúdok)
- Prestať si hrýzť nechty
- Bicyklovanie & beh
- Ísť na lesné jahody a čučoriedky (aspoň raz)
- Tešiť sa z maličkostí (ako zvyčajne robím len v zahraničí)
- Opäť objaviť mladické nadšenie (mladá som, dofrasa, stále, mám na mysli to nadšenie, keď som mala asi dvadsať)
- Ležať na záhradnej hojdačke
- Čítať časopisy a detektívky
- Preč so stresom, len pokoj a oddych
- Vyrobiť si voňavku ako za detských čias (kvety orgovánu alebo lístky ruží do sklenenej fľaštičky)
- Počúvať staré šlágre
- Písať

Nakoniec jej najväčší sen. Saana by chcela napísať niečo vlastné, napríklad úspešnú detektívku. Zatiaľ čo jej priatelia čítajú bulvár Seiska, jej tajnou nereseňou je krimi žurnál Alibi.

Keď autobus pokračuje v ceste z heinolskej stanice, Saana sa opäť zahľadí na svoj zoznam. Nikde tam nie je „nová láska“ alebo „muži“.

„Leto bez mužov“ znie oddychovo a vzdialene povedome. Saana si spomína, že pred niekoľkými rokmi čítala rovnomennú knihu, román od Siri Huvstedtovej.

Autobus so zasyčaním zastane na zastávke. Hartolská autobusová stanica je len jedna malá budova kúsok od hlavnej cesty. Saana vystúpi a čaká, že šofér vyjde otvoriť batožinový priestor. S úsmevom poďakuje za vydarenú cestu, vezme si kufre a začne hľadať známeho človeka. Od staničnej budovy Saane nadšene máva žena oblečená v letnej sukni

a dlhej svetlej veste, siahajúcej skoro až po zem. Jej teta Inkeri. Najlepší človek na svete. Saana jej zakýva naspäť.

„Si presne ako tvoja mama,“ smeje sa teta, keď vidí, ako Saana ťahá obrovské kufre. „Nikam nemôže ísť bez toho, aby so sebou nemala aspoň pol domu.“

Saana pocíti chvíľkový smútok, ale čoskoro ju táto myšlienka opustí. Je azda naozaj v niektorých veciach rovnaká ako jej mama? Malý kúsok mamy v nej bude asi stále, hoci už nenájde nič, v čom by sa s ňou mohla porovnávať. Teta jej rozhodným pohybom vezme kufre, hodí ich na zadné sedadlo starého Chrobáka a povie Saane, aby si sadla na miesto spolujazdca. Saana ju nestihla ani upozorniť, že v kufri je notebook, iPad a ďalšie krehké predmety. Asi by bolo najlepšie, keby sa tie veci rozbili. Vtedy by mohla získať úplný pokoj.

Chrobák rachotí po piesočnatej poľnej ceste a Saana má pocit, že Helsinki sú už naozaj ďaleko. Okolo nich sa mihajú rôzne domy a okraje polí, ktoré pozná už od detstva. Saana stiahne okno a vystrčí hlavu von. Vietor jej hneď vrhne do tváre kúdol prachu. Vzduch je plný letnej vône a zápachu pohnojených rolí. Auto naráža podvozkom o kamenné bloky na ceste a spod kolies odletujú malé kamienky. Saana vtiahne hlavu späť do auta. Leto v spoločnosti tety Inkeri sa zdá byť po príchode do Hartole rovnako dobrým nápadom ako doma, ak nie aj lepším. Chladené biele víno na schodíkoch do stodoly, staré ženské časopisy, klebetenie s tetou a jej výborné jedlo. Už z auta cíti vôňu dymu, ktorý sa šíri z rozohrievajúcej sa sauny. Preč z domova, v Hartole bude mať hneď ľahší život. Ničnerobenie ako oddych, sloboda. U Inkeri sa nemusí zaoberať zbytočným prácou, ako je preberanie vecí v skrini a ich príprava na blšie trhy, upratovanie pivnice, triedenie obsahu skrinky s koreninami, hľadanie práce, čistenie kľučiek na dverách či prášenie vankúšov a diek. V Hartole bude len oddychovať. Vyspí sa zo všetkého stresu a zhonu, ktorými ju počas celej jari zásobovala práca. A potom sa začne dávať dokopy.

Streda 26. júna / Helsinki

Jenna kráča po ulici Neitsytpolku a pozerá sa na mobil. Nie je si istá, či to bolo dobré rozhodnutie. Dnes plánovala cvičiť, ale teraz mieri z práce rovno na oslavu. Pozrie sa na hodinky, je práve trištvrte na štyri.

Jenna obíde pekné kamenné domy a zakrátko sa pred ňou objaví sinavé more. „Príď hoci aj hneď, budú tu aj ostatní,“ povedal jej Elias. A ona sa rozhodla ísť. Onedlho už niekde nablízku začuje tlmený smiech. Ozývajú sa v ňom známe hlasy: v reštaurácii Mattolaituri, z ktorej sa teraz stalo obľúbené miesto pre bohatých a pekných, sedia akcionári firmy. A Elias, kariérista, ktorý by sa zúfalo chcel stať ďalším akcionárom. Jediný v kancelárii, koho Jenna pozná. Jenna zastane kúsok od stola a zoširoka sa na prítomných usmeje. Muži ďalej debatujú, iba Lars sa otočí a ona cíti, ako si ju premeriava od hlavy po päty. Pod jeho pohľadom sa jej zdá, že má príliš tenkú blúzku a príliš krátku sukňu, ale napriek tomu je spokojná, že sa stihla prezliecť do slávnostnejšieho. Generálny by nemal mať k jej vzhľadu žiadne pripomienky. Počasie je v letné večery nevyspytateľné, Jenna si preto nosí do práce jednak športové veci, jednak spoločenské oblečenie.

„Momentík, slečna,“ vyhlási Elias a ide k vedľajšiemu stolu po stoličku pre Jennu. Tá sa pozerá, ako generálny vyprázdni pohár.

„To udrelo akurát tak do d'asien,“ smeje sa Lars a hneď všetkým doleje.

„Tak ako, chlapi?“ vypytuje sa Elias a sadne si. Pobáda aj Jennu, aby to urobila tiež. Tá premýšľa, čo ďalej. Za stolom sú samí muži. Nie, ako ju Elias presviedčal, nikto „iný“ neprišiel. Je tu len Jenna a chlapi.

„Hádam už lepšie,“ chichoce sa Lars.

Elias prikývne a hodí na stôl zápalkovú škatuľku. „*Fire – nápady, ktoré vás rozžiaria,*“ píše sa na obale. Jenna si dá glg šampanského a nebadane sleduje, ako si Lars overuje, či je v škatuľke kokaín. Áno. Aj tentokrát sú zápalky preč a na ich mieste je biely prášok. Lars zdvihne pohár a prikývne. Elias na to podobne nenápadne odpovie. Zásielka doručená, zásielka prevzatá. Jenna zmení polohu na stoličke. Chcela by sa otočiť, cíti sa tam cudzo. Kde v pekle trčia ostatní kolegovia?

Muži niekoľkými vetami preberú predajné očakávania v druhom kvartáli a následne prejdú k dôležitejším veciam. Večerať budú na zná-

mom mieste v reštaurácii Klippan. Krásne morské okolie a s pribúdajúcim alkoholom vulgárne slávnostné prejavy. Po troch fľaškách šampanského a niekoľkých pivách už chlapi nerozprávajú, ale takmer revú. Silný morský vietor, ktorý tam fúka, však najhoršie časti ich reči odnáša preč.

Jenna sa obzerá. Teplé popoludňajšie slnko vylákalo mnohých von a po nábreží sa prechádzajú bežní triezvi psičkári so svojimi miláčikmi. Jenna sa opäť vráti pohľadom k stolu. Chce sa jej smiať. Larsovo čelo nabralo ohnivočervenú farbu. Lars Sundin je muž v neskoršom strednom veku, no na hlave má strapatý účes mladého surfistu. Jenna vypije prvý pohár. Stoly naokolo sa postupne zaplňajú, ale pokiaľ ide o pitie, nikto nemá šancu držať s nimi krok.

Reštaurácia Mattolaituri, postavená na morskom brehu, má povest' miesta, kde síce veľa vidíte, ale vidia aj vás. Psičkári a bežci na brehu v Eire potajomky skúmajú pohľadom, kto dnes sedí na terase. Je tam niekto známy? Chlapi sem-tam pozdravia okoloidúcich. Celkom tak, akoby Jenna sedela za VIP stolom. Kolegovia sa vzájomne potľapkávajú po pleci a tvária sa akoby nič. Zvykli si na to, že ich stôl si každý všimne. V kladnom aj zápornom slova zmysle. Na pozadí terasy prekypujúcej rôznym šumivým alkoholom sa mihá niekoľko plachetníc. Jenna sa na ne pozerá. Najlepšie obdobie na plavbu sa ešte len blíži. Ešte keď Jenna bývala v rodičovskom dome, s rodičmi mali vo zvyku tráviť veľa času pri vode. O niekoľko sekúnd pocíti nezmernú nostalgiu, túžbu po mori.

Pri susednom stole štrngajú pohármi tri elegantné ženy. Jenna jednu z nich pozná. Známa blogerka. Jenna si nakrátko želá, aby aj ona bola taká bezstarostná. Krásna a obľúbená. Lars odíde nabok zapáliť si. Tiež musí mať celkom bezstarostný život. Jenna nepozná mnoho ľudí, ktorí by mali všetko na dosah ruky ako on. Vybavuje si v pamäti mená žien, o ktorých vie, že s ním v minulých rokoch chodili. Sú medzi nimi aj bystré ženy. Lars síce neohúri zovňajškom, ale možno umením správne viesť rozhovor? Minimálne je to však šialene bohatý chlapík. Jenna podá Eliasovi fľašku, aby si dolial, a sleduje, ako Lars hľadá na more. Na okamih sa jej zdá byť akosi prirodzenejší a „menší“ človek, než predtým. Aj on bol kedysi dieťaťom, pomyslí si a pobavene si upíja zo šampanského.

„Pokračujeme,“ zvolá Lars, keď sa vráti z fajčiarskej pauzy k stolu. Celá spoločnosť stíchne. Podľa všetkého, Zrejme nie je zvykom sa s Larsom dohadovať. Večer je naplánovaný na minútu presne. Najprv

šampanské v Mattolaturi, ďalej nejaké jedlo v Klippane a nakoniec do VIP reštaurácie Teatteri na súkromnú párty. Lars vraj má na zozname veľa mien, podľa Eliasa sa tam dostane aj Jenna.

V podvečer o šiestej prichádzajú chlapi samolúbym krokom na pontón reštaurácie Klippan. Jenna sa vlečie za nimi v topánkach na podpätkoch. Alkohol jej už stúpol do hlavy. Cíti sa neprekonateľne, no zároveň zvláštne slabo. Práve odišiel trajekt spoločnosti Silja. Veľká biela silueta sa zakrátko vytratila z prístavu. Lars potiahne povraz na signálnom stĺpe, aby dal najavo, že potrebujú previezť. Kapitán čakajúci na móle si to všimne a hneď sa chystá vyplávať. Chlapi stoja a čakajú. Jenna by si rada zapálila. Práve vtedy zazvoní Eliasovi telefón.

„Okej, už sme tu,“ povie Elias a zloží. Už o päť minút dorazí na breh taxík a k mužskej spoločnosti sa pridajú dve ženy. Jedna s červenými vlasmi a druhá brunetka. Elias ich galantne privíta a predstaví ich Larsovi. Ten ich dlho objíma a ponúkne im hlt z ploskačky, čo má vo vrecku. Slečny nadvihnú obočie, ale nakoniec nadšene siahnu po ponúkanom nápoji. Spoločnosť opäť stíchne. Muži pozorujú, ako dve dievčiny prekvapene a so smiechom popíjajú silnú vodku priamo z fľašky. Jenna na to hľadá s otvorenými ústami a uvedomí si, že prvé, čo jej zišlo na um, musí prehltnúť. Dievčatá sú mladé, ale zas žiadne tinedžerky.

Loď pripláva a Lars ich vyzve, aby nastúpili ako prvé. Jenna si pochybovačne obzerá nové tváre. Dievčatá sú krásne, s hrubou vrstvou mejkapu. S opatrným chichotom jedna za druhou nemotorne nastupujú na loď. Minisukne a vysoké podpätky im to nijako neľahčujú. Jenna ide za nimi, tiež sa zakolíše na podpätkoch a zachytí sa Larsovej ruky. Lars dievčatá vyzve, aby si sadli vedľa neho a zdvorilo sa ich pýta, ako sa majú. Aj Jenna si sadne a všimne si lačné mužské pohľady. Nemôže prestať myslieť na svoju úlohu. Prečo tam vôbec je? Pracuje predsa v kancelárii. Spýtavo sa pozrie na Eliasa: *O čo ide, dofrasa?* a Elias jej odpovie takmer nahneványm gestom: *Nepýtaj sa.*

Keď vystúpia po schodoch do reštaurácie, Jenna blúdi pohľadom po pobreží a peknej oblohe. Helsinki. Keď ostatní vojdú dnu, Jenna si všimne, že Elias a Lars zostali vonku. Stoja tam a debatujú. Jenna otvorí vchodové dvere a ostane počúvať na schodisku.

„Dočerta, prečo je tu s nami naša praktikantka?“ povie Lars a spýtavo pozerá na Eliasa.

„Mali sme problém, jedna odriekla,“ zašomre Elias. „Táto je tu namiesto nej. Ak sme sa raz dohodli na troch, tak vieš, že zariadim tri,“ pokračuje a Jenna začuje v jeho hlase neistotu. Lars uspokojene prikývne. Jenna rýchlo vstúpi dnu. Zahrnuli ju do skupiny mladých žien, ktoré ich tu majú zabávať? S tým nech sa strčia niekam. Ak však bude treba, dokáže sa o seba postarať.

O tri hodiny neskôr Jenna diskutuje za stolom s Larsom o súčasných zákazníkoch. O tom, ako sú z ich pohľadu najväčšou prekážkou tvorivého plánovania samotní zákazníci. Už si nevedia alebo netrúfnu kúpiť poriadnu reklamu. Želajú si, samozrejme, originálnu a duchaplnú propagáciu, nadchnú sa pre odvážne idey, no nakoniec sa všetko zmení tak, že iba zapadnú do masy nezáživých reklám.

„Za nudnú prácu sa ocenenia nezískavajú. A ocenenia chcú všetci. Marketingoví šéfovia i pracovníci,“ povie Lars a Jenna zaregistruje, že jej zároveň pozerá do výstrihu.

„V tom sa teda mylíš,“ oponuje Jenna a pozrie mu priamo do očí. „Zákazníci chcú vidieť skôr konkrétne výsledky. Už nemôžeš hodiť na stôl čokoľvek a nazvať to kreatívnym. Potrebujeme výsledky,“ zopakuje a dostane chuť na niečo osviežujúce. Možno kokaín?

„Skončíme s týmto táraním a poďme na voľnejšiu tému,“ navrhne Lars, akoby čítal Jennine myšlienky. Jenna sleduje Larsa, ako drzo vysype na reštauračný stôl nejaký belavý prášok. Keď uvidí, ako Jenna zneistie, začne sa smiať. „Nič sa nedeje. Sme tu jediní zákazníci.“

Jenna zdvihne obočie a skloní sa ku stolu. Keď sa opäť vzpriami a zakloní trochu dozadu, aby si to vychutnala, zacíti na tele Larsov pohľad.

„Vyzeráš staršia na svoj vek,“ prehodí a Jenna sa pousmeje. Možno aj je. Minimálne je odhodlanejšia ako ostatné slečny.

„Pozri na tamtych,“ pokračuje Lars a gestom upozorní na Eliasa, ktorý sa spolu s červenovláskou vracia dnu. „Pozri sa dôkladne a uvidíš, že Elias už nemá tričko v nohaviciach a cestičku vo vlasoch má na opačnej strane, než keď šiel fajčiť.“ Pokrúti hlavou. „Trpezlivosť. Kde, v riti, je trpezlivosť? Títo mladí odchovanci Tindera už nevedia oceniť staré dobré spôsoby lovu. Ohľaduplné sledovanie koristi.“

Jenna sa usmeje. Rozhodla sa, že pre seba si uloví jedine ďalšiu dávku kokaínu. Potom môže vypadnúť.